

- Grundtilskud omlægges således, at grundtilskud ikke knyttes til den enkelte institution, men til de lokale uddannelsessteder, som institutionen opretholder.
- Grundtilskud nedsættes mod takstforhøjelse, f.eks. ved de nuværende landbrugsskoler. Hermed vil stordriftsfordelene blive mere synlige ved den enkelte institution.
- Grundtilskudsreglerne skal favorisere de ønskede strukturændringer gennem fuld eller delvis bevarelse eller kapitalisering af de enkelte institutioners grundtilskud fra før en sammenlægning.

Undervisningsministeren vil have en række andre beføjelser af økonomisk karakter i den aktuelle situation:

- For institutioner med gæld/likviditetsproblemer kan ydelse af lån og tilbagebetalingsbetingelser knyttes sammen med de muligheder, der er for at forbedre økonomien ved samdrift og nyt institutionsfællesskab. Modsat må institutioner med sund økonomi ikke pålægges særlige gældsforpligtelser, der er opstået før institutionsfællesskabet. Eftergivelse af lån fra staten kan være en mulighed i sammenhæng med sammenlægning eller spaltning.
- Anvendelse af overgangsordninger i forbindelse med overgang til bygningstaxameter kan afpasses efter mulighederne for hurtigt at opnå samkørfordele på lokalesiden i et institutionsfællesskab, hvor også muligheder for afhændelse af bygninger kan indgå.
- Der vil kunne ydes tilskud til initiale investeringer ved sammenlægninger/spaltninger (udgifter til advokat, revisor m.v.) og til samdriftsinvesteringer.

Den nuværende institutionsstruktur

Den nuværende struktur er baseret på, at hver af de fire traditionelle skoleformer, som nu vil blive omfattet af loven – handelsskoler, tekniske skoler, landbrugsskoler og AMU-centre - oprindeligt er etableret som enkeltstående institutioner, typisk med flere forskellige institutioner i samme by. Landbrugsskolerne er dog typisk etableret i landdistrikter.

Hver for sig har skoleformerne også landsdækkende karakter, dvs. at hele landet er dækket af erhvervsskoler og AMU-centre, men typisk således at institutionsstørrelse og uddannelsesbredde varierer med bystørrelse. Der er meget store institutioner i de fire universitetsbyer, mellemstore institutioner i mellemstore byer og små institutioner i mindre byer.

I de senere år har denne institutionsstruktur været i opbrud:

- En række tekniske skoler har lagt sig sammen indbyrdes til institutioner med uddannelsessteder i flere byer inden for en region.
- AMU-centre har lagt sig sammen indbyrdes til centre med afdelinger i flere byer i store regioner.
- Tekniske skoler og handelsskoler (i enkelte tilfælde også med en landbrugsskole og et AMU-center) har lagt sig sammen til kombinationsskoler i én, eventuelt to byer.

Institutionsstrukturen i fremtiden

Institutionsstrukturen i fremtiden vil også skulle opfylde krav om bevarelse af lokale uddannelsesmiljøer af hensyn til unge og voksne, der har krav på tilgængelige uddannelser i nærmiljøet. Desuden skal institutionsstrukturen sikre brede uddannelsesmiljøer i alle regioner med valgmuligheder for unge og voksne og med institutioner, der kan bære et selvstændigt decentralt ansvar for uddannelsesudbud og –udvikling samt pædagogisk udvikling.

Samtidig skal strukturen kunne bære høje effektiviseringskrav gennem udnyttelse af samkørfordelene administrativt, bygningsmæssigt, udstyrmæssigt, opgavefordelingsmæssigt og uddannelsesmæssigt. Institutioner med en alsidig profil er økonomisk robuste i forhold til ændringer i indtægtsgrundlaget sammenlignet med institutioner med en smal profil.

Endelig vil institutionsstrukturen kunne understøtte synergifordele miljømæssigt, fagligt og i den eksterne profilering. Sådanne synergifordele kan opnås horisontalt – mellem tekniske erhvervsuddannelser indbyrdes, mellem jord- og landbrugsfaglige uddannelser, mellem de gymnasiale uddannelser indbyrdes og inden for bredere KVU-miljøer og voksenuddannelsesmiljøer. De kan dog også opnås vertikalt – gennem opstigning fra ungdomsuddannelse til videregående uddannelse og i sammenhængen mellem grund-, efter- og videreuddannelse.

Samlet vil disse fordele kunne føre til forskellige strukturløsninger, men de vil tilsammen pege i retning af større og fagligt bredere institutioner. Der vil imidlertid være grænser for de fordele, der kan opnås ved stadig større institutionsdannelse. Små institutioner er dyre i omkostninger pr. årselev, mens mellemstore institutioner klarer sig økonomisk set lige så godt som store institutioner. Institutioner med flere uddannelsessteder kan være en god form set i relation til dækning af de regionale uddannelsesbehov. Men hvis transportafstande bliver for store og den regionale samhørighed for lav, forsvinder fordelene.